

3. Relacje – odpowiedzi

3.1.

$$R^+ = \{(a,a), (a,b), (a,c), (a,d), (d,d), (d,c), (d,b), (d,a)\}$$

$$R^* = R^+ \cup \{(b,b), (c,c), (e,e)\}$$

3.2.

$$R^+ = \{(a,b), (a,c), (a,d), (b,c), (b,d), (c,d)\}$$

$$R^* = R^+ \cup \{(a,a), (b,b), (c,c), (d,d), (e,e)\}$$

3.3.

$$R^+ = \{a, b, c, d\} \times \{a, b, c, d\}$$

$$R^* = R^+ \cup \{(e,e)\}$$

3.4.

$$R^+ = \{a, b, c, d\} \times \{a, b, c, d\}$$

$$R^* = R^+ \cup \{(e,e)\}$$

3.5.

$$R^+ = \{a,b,c,d\} \times \{a,b,c,d\}$$

$$R^* = R^+ \cup \{(e,e)\}$$

3.6.

$$R^+ = \{(a,a), (a,d), (b,a), (b,b), (b,c), (b,d), (c,a), (c,b), (c,c), (c,d), (d,a), (d,d)\}$$

$$R^* = R^+ \cup \{(e,e)\}$$

3.7.

$$R^+ = \{(a,b), (a,c), (a,d), (a,e), (b,c), (b,d), (b,e), (c,d), (c,e), (d,e)\}$$

$$R^* = R^+ \cup \{(a,a), (b,b), (c,c), (d,d), (e,e)\}$$

3.8.

Szkic algorytmu:

(1) $R_e := R$;

(2) $R_e := R_e \cup \{(a,a) \mid a \in A\}$; /* dla uzyskania zwrotności */

(3) $R_e := R_e \cup \{(a,b) \mid (b,a) \in R_e\}$; /* dla uzyskania symetrii */

(4) $R_e := R_e \cup \{(a,c) \mid ((a,b) \in R_e) \wedge ((b,c) \in R_e)\}$; /* dla uzyskania przechodności */

Dla $R = \{(a,b), (a,c), (d,e)\}$ przy alfabecie $A = \{a, b, c, d, e, f\}$ otrzymamy (wypisujemy tylko nowopowstałe pary w każdym kroku):

(1) $R_e := \{(a,b), (a,c), (d,e)\}$;

(2) $R_e := R_e \cup \{(a,a), (b,b), (c,c), (d,d), (e,e), (f,f)\} = \{(a,b), (a,c), (d,e), (a,a), (b,b), (c,c), (d,d), (e,e), (f,f)\}$

(3) $R_e := R_e \cup \{(b,a), (c,a), (e,d)\} = \{(a,b), (a,c), (d,e), (a,a), (b,b), (c,c), (d,d), (e,e), (f,f), (b,a), (c,a), (e,d)\}$

(4) $R_e := R_e \cup \{(b,c), (c,b)\} = \{(a,b), (a,c), (d,e), (a,a), (b,b), (c,c), (d,d), (e,e), (f,f), (b,a), (c,a), (e,d), (b,c), (c,b)\}$

Mamy więc trzy klasy abstrakcji relacji R_e :

$$[a] = [b] = [c] = \{a, b, c\}$$

$$[d] = [e] = \{d, e\}$$

$$[f] = \{f\}$$

3.9.

$$FIRST^1 = \{ (S,S), (S,A), (A,C), (B,e), (C,A), (C,e) \}$$

$$FIRST^2 = \{ (S,S), (S,A), (S,C), (A,A), (A,e), (C,C) \}$$

$$FIRST^3 = \{ (S,S), (S,A), (S,C), (S,e), (A,C), (C,A), (C,e) \}$$

$$FIRST^4 = \{ (S,S), (S,A), (S,C), (S,e), (A,A), (A,e), (C,C) \}$$

$$FIRST^5 = \{ (S,S), (S,A), (S,C), (S,e), (A,C), (C,A), (C,e) \} = FIRST^3$$

$$FIRST^+ = \{ (S,S), (S,A), (S,C), (S,e), (A,A), (A,C), (A,e), (B,e), (C,A), (C,C), (C,e) \}$$

$$FIRST^* = FIRST^+ \cup \{ (B,B), (e,e), (f,f), (g,g) \}$$

$$LAST^1 = \{ (S,A), (S,g), (A,B), (A,e), (B,e), (C,A), (C,g) \}$$

$$LAST^2 = \{ (S,B), (S,e), (A,e), (C,B), (C,e) \}$$

$$LAST^3 = \{ (S,e), (C,e) \}$$

$$LAST^4 = \emptyset$$

$$LAST^+ = \{ (S,A), (S,B), (S,e), (S,g), (A,B), (A,e), (B,e), (C,A), (C,B), (C,e), (C,g) \}$$

$$LAST^* = LAST^+ \cup \{ (S,S), (A,A), (B,B), (C,C), (e,e), (f,f), (g,g) \}$$

$$head(S) = \{ S, A, C, e \}$$

$$head(A) = \{ A, C, e \}$$

$$head(B) = \{ B, e \}$$

$$head(C) = \{ A, C, e \}$$

$$tail(S) = \{ S, A, B, e, g \}$$

$$tail(A) = \{ A, B, e \}$$

$$tail(B) = \{ B, e \}$$

$$tail(C) = \{ A, B, C, e, g \}$$

3.10.

$$FIRST^1 = \{ (E,E); (E,T); (T,T); (T,F); (F,); (F,a) \}$$

$$FIRST^2 = \{ (E,E); (E,T); (E,F); (T,T); (T,F); (T,); (T,a) \}$$

$$FIRST^3 = \{ (E,E); (E,T); (E,F); (E,); (E,a); (T,T); (T,F); (T,); (T,a) \}$$

$$FIRST^4 = \{ (E,E); (E,T); (E,F); (E,); (E,a); (T,T); (T,F); (T,); (T,a) \} = FIRST^3$$

$$FIRST^+ = \{ (E,E); (E,T); (E,F); (E,); (E,a); (T,T); (T,F); (T,); (T,a), (F,); (F,a) \}$$

$$FIRST^* = FIRST^+ \cup \{ (F,F); (+,+); (*,*); ((,); (,)); (a,a) \}$$

$$LAST^1 = \{ (E,T); (T,F); (F,); (F,a) \}$$

$$LAST^2 = \{ (E,F); (T,); (T,a) \}$$

$$LAST^3 = \{ (E,); (E,a) \}$$

$$LAST^4 = \emptyset$$

$$LAST^+ = \{ (E,T); (E,F); (E,); (E,a); (T,F); (T,); (T,a); (F,); (F,a) \}$$

$$LAST^* = LAST^+ \cup \{ (E,E); (T,T); (F,F); (+,+); (*,*); ((,); (,)); (a,a) \}$$

$$head(E) = \{ E, T, F, (, a \}$$

$$head(T) = \{ T, F, (, a \}$$

$$head(F) = \{ F, (, a \}$$

$$tail(E) = \{ E, T, F,), a \}$$

$$tail(T) = \{ T, F,), a \}$$

$$tail(F) = \{ F,), a \}$$

3.11.

Niech R będzie relacją równoważności na A oraz niech a i b będą elementami A . Dalej, niech $[a]_R$ i $[b]_R$ będą odpowiednio klasami abstrakcji zawierającymi a i b , tzn. $[a]_R = \{ c \mid aRc \}$ i $[b]_R = \{ c \mid bRc \}$. Pokażemy, że albo $[a]_R = [b]_R$, albo też $[a]_R \cap [b]_R = \emptyset$. Przypuśćmy, że $[a]_R \cap [b]_R \neq \emptyset$, i niech d należy do $[a]_R \cap [b]_R$. Niech teraz e będzie dowolnym elementem $[a]_R$. Wtedy aRe . Ponieważ d należy do $[a]_R \cap [b]_R$, więc mamy aRd i bRd . Na mocy symetrii R , dRa . Stosując dwukrotnie własność przechodniości R , otrzymamy bRa i bRe . Tak więc e należy do $[b]_R$, skąd $[a]_R \subseteq [b]_R$. Ponieważ w analogiczny sposób można wykazać, że $[b]_R \subseteq [a]_R$, to $[a]_R = [b]_R$. Zatem różne klasy abstrakcji są rozłączne. Aby wykazać, że klasy te tworzą podział A , wystarczy zauważyć, że wobec zwrotności R każde a należy do klasy abstrakcji $[a]_R$, czyli sumą klas abstrakcji jest A .

3.12.

Niech $A = \{a, b, c, d\}$ i $R \subseteq A \times A$. Wtedy np. $R = \{ (a,b), (b,a), (a,a), (b,b) \}$

3.13.

- (g) $K_0 = \{ 0^n \mid n \geq 0 \}$
 $K_1 = \{ 0^n 2 \mid n \geq 0 \}$
 $K_2 = \{ 0^n 201^m \mid n \geq 0, m \geq 0 \}$
 $K_3 = \{ 0^n 210^m \mid n \geq 0, m \geq 0 \}$
 $K_4 = \{ 0^n 201^m 0 \mid n \geq 0, m \geq 0 \} \cup \{ 0^n 210^m 1 \mid n \geq 0, m \geq 0 \}$
 $K_5 = \{0, 1, 2\}^* - (K_0 \cup K_1 \cup K_2 \cup K_3 \cup K_4)$

- (h) $K_0 = \{ \varepsilon \}$
Klasy jednoelementowe $K_{ai} = \{ a^i \mid 100 \geq i \geq 1 \}$
Klasy wieloelementowe $K_{bi} = \{ a^m b^n \mid 100 \geq m \geq n \geq 1, 99 \geq m-n \geq 0 \text{ dla } i=m-n \}$
 $K_x = \{a, b\}^* - (K_0 \cup \cup_i K_{ai} \cup \cup_i K_{bi})$
Liczba klas abstrakcji: $1+100+100+1=202$
Liczba słów języka: $1+2+3+\dots+100 = 5050$

- (i) Klasy jednoelementowe $K_{bi} = \{ b^i \mid 16 \geq i \geq 0 \}$
Klasy pięcioelementowe $K_{aj} = \{ b^i a^j \mid 1024 \geq j \geq 1, i = 2^m, 4 \geq m \geq 0 \}$
 $K_x = \{a, b\}^* - (\cup_{i=0}^{16} K_{bi} \cup \cup_{j=1}^{1024} K_{aj})$
Liczba klas abstrakcji: $1+17+1024=1042$
Liczba słów języka: $5 \cdot 11 = 55$